

ANVISNINGAR TILL VERKSAMHETSIDKARE FÖR RAPPORTERING AV AVFALL VIA YLVA

Anvisningar för avfallsrapportering ingår också i rapporteringsanvisningarna för olika sektorer (t.ex. djurstallar och avloppsreningsverk) och i så fall ska de sektorspecifika anvisningarna ha företräde.

Uppgifterna om avfallsmängder som rapporteras via YLVA används förutom vid tillsynen, även för bland annat avfallsstatistik, internationell rapportering, uppföljning och forskning. Därför är det synnerligen viktigt att uppgifterna registreras rätt i informationssystemet och enligt de anvisningar som anges nedan.

Formulär

Årliga uppgifter om avfall ska rapporteras via den elektroniska tjänsten för övervakningen av miljöskydd YLVA inom den tidsfrist som anges på miljötillståndet, oftast före utgången av februari året efter rapportåret. Rapporterna lämnas på formulär som tillsynsmyndigheten namngett och sparar i informationssystemet. Tjänsten finns på e-plattformen på (<https://sahkoinenasiointi.ahtp.fi/sv/>).

Utgående avfallsflöde från anläggningen (Formulär 1)	Transport av avfall som uppkommit i egen verksamhet eller mottagits från andra för att bortskaffas eller återvinnas.
Avfallsflöde som har mottagits, förbehandlats, hanterats, återvunnits eller mellanlagrats på anläggningen (Formulär 2)	Återvinning och bortskaffande av avfall i verksamheten (inkl. avfall som tillvaratas som råvara). På formuläret rapporteras också det avfall som lämnats för återanvändning eller bortskaffande från eget lager eller utanför verksamhetsstället.
Avfall i lager vid årsslutet Formulär 3	Lagerstatus för avfallsdraget vid utgången av rapportåret, inklusive mängderna lagrat avfall både under rapportåret och tidigare år (avfall i lager ska bortskaffas eller återvinnas i verksamheten eller transporteras vidare till behandling).

Hur många formulär som behöver fyllas i beror på verksamhetens art, bestämmelserna i miljötillståndet och eventuella närmare överenskommelser med tillsynsmyndigheten. Tillsynsmyndigheten upprättar de nödvändiga formulären i YLVA och verksamhetsutövaren ska fylla i dem (det är möjligt att namnen på formulären avviker från ovan). Exempelvis en avfallscentral som har flera olika verksamheter på området (t.ex. deponering, kompostering, mottagning av farligt och återvinningsbart avfall för vidare transport till återvinning eller bortskaffande) ska rapportera avfallsmängderna separat för varje verksamhetstyp (formulären 1–3). En industrianläggning som har en förbränningsanläggning för kraftproduktion ska rapportera uppgifterna **separat för industriproduktionen och kraftproduktionen**. Om verksamhetsutövaren inte själv behandlar eller lagrar avfall i någon större omfattning, rapporteras endast uppgifterna om det utgående avfallsflödet (formulär 1).

Om en del av råvaran i produktionen utgörs av avfall ska avfallet rapporteras både som produktionsråvara och som mottaget/behandlat avfall. Motsvarande uppdelning gäller vid rapportering av bränslen. Även produkter som fortfarande är **avfall** ska rapporteras i det utgående avfallsflödet. Produkter som klassats som End-of-waste (EoW) eller biprodukter som går till återvinning ska inte rapporteras i det utgående avfallsflödet utan på formuläret för produktionen. Förflyttningen från avfall till EoW-produkt ska rapporteras på formulär 2 (återvunnet avfall).

Obs! Gödselafabrikat som godkänts av Livsmedelsverket men som inte klassats som End-of-waste på basis av lagstiftningen eller utifrån prövning betraktas fortfarande som avfall. Uppgifterna om tillverkning av sådana gödselafabrikat rapporteras på formulär 2 och den avfallsmängd som lämnats till återvinning (mängden avfall i gödselafabrikatet) på formulär 1. På produktionsformuläret ska också anges den levererade mängden gödselafabrikat, bestående av avfallet plus eventuella tillsatsmedel.

Slambaserade avfallsprodukter från kommunala avloppsreningsverk som levereras till jordbruket (spridning på åkrarna som jordförbättringsmedel) direkt eller via kommunala eller separata reningsanläggningar ska rapporteras till EU enligt direktivet om användning av avloppsslam (86/278/EEG). Uppgifterna behövs också för rapportering och redovisning för bland annat EU:s förordning om statistik om avfallshantering (EG) nr 2150/2002 och den nationella inventeringen av växthusgaser. För redovisningen och EU-rapporteringen behövs uppgifter om både den totala mängden avloppsslam och den mängd som gått till jordbruket. De separata rapporteringsanvisningarna för avloppsreningsverk innehåller närmare föreskrifter om reningsverkens rapportering. Mängden kommunalt avloppsslam som transporterats till jordbruket från andra behandlingsanläggningar kan räknas ut för statistiken utifrån de mottagna slammängderna, och verksamhetsutövaren behöver i så fall inte redovisa mängden kommunalt avloppsslam separat i rapporteringen om utgående avfallsmaterial.

Beskrivning av avfallslag och val av avfallskod (LoW/EWC)

- **Avfallslaget** ska beskrivas så exakt som möjligt (t.ex. trä, järnskrot, rötat slam, förorenad jord osv.). Även avfallsråvara ska rapporteras. [Statsrådets förordning om avfall](#) (179/2012, <https://www.finlex.fi/svi/laki/ajantasa/2012/20120179>) innehåller en förteckning över de vanligaste typerna av avfall samt farligt avfall. Enligt förordningen ska avfall **klassificeras** med en sexsiffrig kod enligt avfallsförteckningen (LoW¹=List of Waste/EWC²=European Waste Catalogue). Avfall som är typiskt och betydande för en vis verksamhet bör alltid antecknas i avfallsklass enligt verksamheten i fråga. Koden ska motsvara beskrivningen av avfallet. Vissa av avfallskoderna har preciserats med en bokstav för rapporteringen i YLVA enligt följande:

Gödsel	02	01	06	A	Svämgödsel
	02	01	06	B	Fastgödsel
	02	01	06	C	Urin
	02	01	06	D	Strögödsel
Jord och sten, muddermassor	17	05	04	A	Icke-förorenade jord- och stenmassor. Jord och sten klassificeras som icke-förorenade då halterna av skadliga ämnen underskrider tröskelvärdena enligt statsrådets förordning om bedömning av markens föroreningsgrad och saneringsbehovet (MasaF, 214/2007). Icke-förorenad jord kan också vara jord som befinner sig i naturtillstånd eller som inte innehåller sådana skadliga ämnen som kan medföra förorening av miljön eller risk för detta.
	17	05	04	P	Jord- och stenmassor som innehåller förhöjda halter av farliga ämnen men som inte överskrider gränsvärdena för klassificering av farligt avfall.
	17	05	06	A	Andra muddermassor som kan deponeras i hav/vattendrag än de som anges i 170505* (= muddermassor som innehåller farliga ämnen)
	17	05	06	P	Andra muddermassor som inte kan deponeras i hav/vattendrag än de som anges i 170505* (= muddermassor som innehåller farliga ämnen)
Slam	19	08	05	A	Ostabiliserat slam
	19	08	05	B	Aerobiskt stabiliserat slam
	19	08	05	C	Rötat slam
	19	08	05	D	Kalkstabiliserat slam
	19	08	05	E	Termiskt behandlat slam
	19	08	05	F	Slam behandlat med annan metod som reducerar sjukdomsalstrare
	19	08	05	G	Komposterat slam från behandling av hushållsavloppsvatten

Anvisningar för korrekt klassificering av avfall finns bland annat i Statistikcentralens avfallsklassificeringsguide https://www.stat.fi/tup/julkaisut/tiedostot/isbn_952-467-433-5.pdf³ och kommissionens vägledning [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018XC0409\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018XC0409(01)&from=EN). Avfallet ska i första hand hänföras till en kod i **avfallskategori 1** (kapitlen 01–12 och 17–20). Om ingen lämplig kod återfinns i denna kategori, ska man undersöka koderna i **kategori 2** och därefter **kategori 3**. Om avfallet inte heller omfattas av kategori 3 ska man gå tillbaka till kategori 1 och välja **koden 99** (avfall som inte anges någon annanstans) i lämpligt kapitel. Kod 99 ska dock alltid användas med eftertanke.

Kategori 1	Avfallsförteckningens kapitel 01–12 och 17–20	Kapitel som hänför sig till avfallens ursprung, typ och beskaffenhet
Kategori 2	Avfallsförteckningens kapitel 13–15	Kapitel som hänför sig till avfallsslag
Kategori 3	Avfallsförteckningens kapitel 16	Avfall som inte anges någon annanstans i förteckningen

Vissa anläggningar kan behöva klassificera sin verksamhet under flera olika kategorier och kapitel. Till exempel förpackningsavfall som samlas in separat hänförs alltid till kapitel 15 01. Kapitel 16 omfattar diverse avfallsflöden som inte kan hänföras till en viss process eller sektor. Till dessa hör bland annat elektriskt och elektroniskt avfall (WEEE) från till exempel industrin (kommunalt WEEE-avfall hänförs till 20 01) eller skrotfordon.

Avfall som uppstår vid avfallsbehandling, kapitel 19

Vid behandling av avfall bör användningen av koder under kapitel 19 begränsas till fall där avfallens fysikaliska eller kemiska egenskaper förändras. Om behandlingen ger upphov till rejekt (utsorterat avfall) ska detta sekundära avfall hänföras till en kod under kapitel 19. Också om avfallsflödet genom behandlingen delas upp i flera fraktioner är det motiverat att använda en kod under kapitel 19. Uppgift om avfallens ursprungliga beskaffenhet bör ändå helst bevaras. Om till exempel förpackningsavfall av en avfallskategori i kapitel 15 har mottagits endast för att förpackas för transport vidare, bör även det utgående avfallet hänföras till kapitel 15. Då till exempel blandat bygg- och rivningsavfall sorteras i glas, trä, metall osv., kan de sorterade avfallsslagen hänföras till 19 12, men med tanke på att bevara ursprungsinformationen är det bättre att använda ursprungliga koder som 17 02 01 trä, 17 04 05 järn och stål, osv.

¹ LoW (List of Waste), europeiska avfallsförteckningen utfärdad genom kommissionens beslut 2001. Förteckningen över det vanligaste avfallet samt farligt avfall (avfallsförteckningen) i den gällande förordningen om avfall bygger på LoW.

² EWC (European Waste Catalogue), europeiska avfallskatalogen, föregångare till LoW.

³ I avfallsklassificeringsguiden 2005 används näringsgrensindelningen TOL 2002 som sedermera ersatts av TOL 2008.

Angivelse av avfallens övriga beskaffenhet

- **Totalvikt för avfall** anges som ton våtvikt per år (**t/år**). Till exempel 0,1 t/år (= 100 kg/år). Om vikten inte är känd ska den uppskattas utifrån volymen eller beräknas med hjälp av en omräkningskoefficient. Volymvikter för olika slags avfall finns i bilaga 2.

Torrsubstans i avfall (%) ska anges för slam och flytande avfall samt aska och slagg (t.ex. slam från reningsverk, sedimenteringsbrunn, avsvärtning, muddring och motsvarande; vattenhaltigt flytande avfall; bottenaska, flygaska och pannaska samt slagg). Om den exakta torrhalten inte är känd anges en uppskattning. Torrhalten behöver inte anges för de övriga avfallsfraktionerna.

- **Avfallstyp** anges med ett av de följande alternativen 1–3:

1	Icke-farligt avfall, som inte klassificeras som farligt avfall (t.ex. papper och kartong, kommunalt avfall)
2	Inert avfall, som inte genomgår biologiska, fysikaliska eller kemiska förändringar (t.ex. glas, mineraljord)
3	Farligt avfall (upptagits som farligt avfall i SrF 179/2012, såvida inte NTM-centralen/Regionförvaltningsverket fattat beslut om undantag).

Den angivna avfallstypen ska motsvara avfallskoden. De koder i avfallsförteckningen som är markerade med en asterisk (*) avser farligt avfall. Med farligt avfall avses avfall som är brandfarligt eller explosivt, smittfarligt, annars hälsofarligt eller miljöfarligt eller har någon motsvarande egenskap (farlig egenskap).

- **Avfallens ursprung** ska anges korrekt för att det ska vara möjligt att följa upp avfallsflödena. Avfall med olika ursprung antecknas enligt mängd på var sin rad. Ursprunget anges med ett av de följande alternativen 1.0–3.1:

EGEN VERKSAMHET	1.0	Egen verksamhet (1.0 = endast avfall från en och samma anläggning. Avfall från företagets andra verksamhetsställen/annan del i YLVA hänförs till 2.2–3.1)
-----------------	-----	---

MEDTAGET FRÅN ANNAT STÄLLE (Obs! Koderna 2.0, 2.1 och 2.8 används inte)	1.1	Egen verksamhet, från förråd (tömning av tidigare års lager)
	2.2	Jord- och skogsbruk, fiskerinäring
	2.3	Tillverkning
	2.4	Byggande, inkl. nybyggnad, sanering och rivning
	2.5	Samhälle (inkl. handel och service)
	2.6	Mineralutvinning
	2.7	Energiförsörjning
	2.9	Avfallshantering och återvinning
	3.0	Utlandet
	3.1	Annat oidentifierat ursprung

Om verksamhetsutövaren tar emot avfall som uppkommit på annat ställe, ska detta inkommande avfall hänföras till ursprungskoderna 2.2–3.1 (inkommande avfallsflöde). Ursprungskoden 2.5 används till exempel för avfall som uppkommit i hushåll, handel eller service. Om verksamhetsutövaren behandlar eget avfall anges ursprunget som antingen 1.0 eller 1.1 (inkommande avfallsflöde).

Anläggning som mottar förbehandlat avfall från en behandlingsanläggning för vidare behandling, återvinning eller bortskaffande ska hänföra avfallet till ursprungskod 2.9 (avfallshantering och återvinning).

- **Överföring av avfall inom anläggningen**

Om avfall behandlas på anläggningen inom olika verksamheter vilka har separata avfallsformulär, ska inkommande och utgående (om tillämpligt) avfallsflöden och eventuellt lagrat avfall anges för varje funktion separat. Då avfall överförs mellan verksamheter inom anläggningen används ursprungskod 1.0 eller 1.1.

- **Återvinning och bortskaffande av avfall** beskrivs så exakt som möjligt med ord och registreras med den **R/D-kod** (R=recovery; D=disposal) som motsvarar den använda metoden. Koderna anges i [statsrådets förordning om avfall](https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2012/20120179) (179/2012, <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2012/20120179>). Vissa R-koder har precisats med delklasser för rapporteringen i YLVA. I bilagan till denna anvisning räknas upp de gällande R/D-koderna med några exempel på korrekt användning av dem. R/D-koderna används för avfallsstatistik vid bland annat beräkning av materialåtervinningsgrad och därför är det viktigt att de registreras korrekt.

- D01 ska användas bara för avfall som deponeras på avstjälningsplatser och inte till exempel då slam sprids ut på åker för jordförbättring eller gödsling (den rätta koden är då R10).
- Återvinning som hänförs till en R-kod och vars resultat är *avfallsbaserad råvara som uppfyller kriterierna för end-of-waste*, rapporteras på formulär 2 som mottagen för återvinning (inkommande avfallsflöde). Den avfallsbaserade EoW-råvara som erhålls genom återvinningen ska inte anges i det utgående *avfallsflödet* på formulär 1 utan redovisas som produktion.
- Om det är fråga om *förberedelse för återanvändning av avfall* ska verksamheten hänföras till R03A (organiskt avfall), R04 (metallskrot) eller R05A (annat avfall än de ovan nämnda) med en verbal beskrivning och anmärkningen ”förberedelse för återanvändning”. Till exempel: R04 ”förberedelse för återanvändning, och rengöring och iståndsättning av utsorterade metallfat för återanvändning”, eller: R03A ”förberedelse för återanvändning, och iståndsättning av utsorterade lastpallar av trä för återanvändning”. Med förberedelse för återanvändning avses sådan verksamhet för kontroll, rengöring eller reparation av avfall genom vilken kasserade produkter eller delar av dem bereds för att kunna användas på nytt utan någon annan förbehandling (avfallslagen 646/2011, 6 §).

- Då avfallet transporteras till en annan anläggning för behandling (utgående avfallsflöde), anges **den mottagande verksamhetsutövarens namn, kommun/land samt R/D-förfarandet hos mottagaren**. Uppgifterna används bland annat för den nationella statistiken över användningen av slam i jordbruket, som ingår i rapporteringen till EU: Därför är de ovan nämnda uppgifterna om mottagaren mycket viktiga.

- **Användning av koden R 10 i jordbruket**

Om avfall (t.ex. slam, stallgödsel, halm, aska osv.) läggs ut på bondens åker för jordförbättring/gödsling under koden R 10, ska mottagarens namn åtföljas av preciseringen ”för jordbruk”. Alternativt eller dessutom bör detta framgå under beskrivningen av behandlingsförfarandet på formuläret, exempelvis: ”till bonden X för förbättring av jordmånen i åkern”. Koden R 10 används också då slam placeras i bondens slambehållare före spridning ut på åkern.

- Vid mottagning av avfall från annan verksamhet för behandling (inkommande avfallsflöde), anges **avfallsleverantörens kommun/land**. Om alla de kommuner där avfallsleverantören är verksam inte är kända, anges de kommuner där största delen av avfallet uppstått.

Rapportering om lagring av avfall

Lagring av avfall:

- De avfallsmängder som anges på formuläret för avfallslager (formulär 3) avspeglar lagerstatus vid årsslutet. Den är oberoende av vilket år det lagrade avfallet har upptagits i lagret.
- Som inkommande avfallsflöde (formulär 2) anges **för rapportåret** de större avfallsmängder/farligt avfall som uppkommit i den egna verksamheten eller mottagits från andra, som fanns i lager vid årsslutet (kod R13/D15). Obs! Avfall som passerat lagret under året hänförs inte till R13/D15, utan till någon av förbehandlingskoderna, t.ex. R12B/D14.

Uttag ut lager:

- Som utgående avfallsflöde (formulär 1) redovisas det avfall som verksamhetsutövaren tar ut från sitt lager (ursprung 1.1) under rapportåret för **transport för vidare behandling**.
- Som inkommande avfallsflöde (formulär 2) redovisas det avfall som verksamhetsutövaren tar ut från sitt lager (ursprung 1.1) under rapportåret **för behandling i den egna verksamheten**. På formuläret för uttag ur avfallslagret kan redovisas endast sådana avfallsposter som under tidigare rapportår har upptagits i lagret som R13/D15. Avfall som tas ut ur lagret och endast t.ex. pressas, packas, flisas, omförpackas för transport (avfallet ändras inte) ska inte antecknas som behandlat avfall på formuläret för inkommande avfallsflöde, utan bara som utgående avfallsflöde.

Dessutom upprättas och upprätthålls exempeldokument för avfallsrapportering om specifika avfallsanläggningar, som sorteringshallar, omlastningsstationer och skrotupplag. Exempeldokumenterna presenteras som separata filer.

BILAGOR

Bilaga R- och D-koderna för återvinnings- och bortskaffningsförfaranden